

Preventivní týmy aneb řešíme to společně

Pedagogicko-psychologická poradna Rumburk – metodické vedení pedagogů

Jak to všechno vzniklo?

Úvodem se sluší seznámit vás s mojí osobou, profesí a stylem práce.

Jmenuji se Eva Michalinová, pracuji v Pedagogicko psychologické-poradně v Rumburku patnáctým rokem jako speciální pedagog a metodik prevence. Úzce spolupracuji s kolegou Mgr. Zdeňkem Staňkem, Ph.D., speciálním pedagogem (etoped), který je externím pracovníkem v poradně.

Práce ve školách s třídními kolektivy

Týmová spolupráce ve šluknovském výběžku je v posledních několika letech na dobré úrovni. Hlavní náplní naší práce jsou vstupy do základních, základních škol praktických, středních škol i mateřských škol. Zde realizujeme preventivní programy dle zakázek škol, dále provádíme sociometrii a intervenci.

Mezi nejčastější zakázky patří **preventivní programy**, které dokážeme vytvořit „na míru“ dle aktuální potřeby školy. Vznikají nové modifikované programy reagující na jevy, které se mezi dětmi a studenty ve školách objevují. Čerpáme především z odborných seminářů MŠMT a také z aktuálních vyvstálých témat v oblasti prevence.

Při realizaci sociometrického šetření **mapujeme vztahovou rovinu**, postavení žáků ve skupině a klima ve třídě. Náročné **intervenční vstupy** vyžadují dlouhodobější práci se skupinou a se zainteresovanými pedagogy. Ze zkušenosti víme, že si intervence žádá více času, větší počet pravidelných sezení v dané třídě a častější společné konzultace s dospělými, aby byla efektivní a došlo k žádoucímu posunu. Některé školy nejsou častým návštěvám nakloněny, mají tendence vstupy minimalizovat a potřebují vzniklou situaci vyřešit rychle. Pedagogové jsou pod „tlakem“, aby žáci nepřišli o výuku, zejména pak o hlavní vyučující předměty. Někteří třídní učitelé si neuvědomují, že právě početnějšími vstupy, intenzivnější působením a zásahy zvenčí se může postupně dosáhnout zlepšení klimatu ve třídě. Je známo, že SPOKOJENÉ KLIMA = SPOKOJENÝ UČITEL. Po našich vstupech vždy realizujeme konzultaci s preventivním týmem školy. Setkání probíhá většinou za přítomnosti ředitele školy, který je součástí týmu. Důležité informace předáváme také v podobě písemné zprávy, ve které stručně popisujeme, jak jsme se skupinou pracovali, jak jsme skupinu a její členy vnímali apod. Ve zprávě jsou uvedena doporučení pro praxi. Jako efektivní vnímáme ve školách **pravidelné preventivní vedení třídnických hodin**, které mohou včasné zachytit problémy v počáteční fázi.

Vedení školních metodiků prevence

Několikrát ročně realizuji setkání pro školní metodiky prevence formou porad, na které jsou předávány kromě jiného také aktuální novinky z oblasti prevence. Na porady jsou zváni zajímaví hosté, lektori. Dále se pro metodiky prevence pravidelně

uskutečňují „intervize“, kde se vytvořená skupina věnuje konkrétním vybraným tématům, nabízí se zde prostor ke sdílení, k hledání možných cest apod.

Vznik preventivních týmů

Na jednom z těchto setkání metodiků prevence vznikl nápad vytvořit preventivní týmy na školách ve městě Rumburk. Cílem této myšlenky bylo větší propojení, užší spolupráce a komunikace mezi školami. Bc. Jana Masařová, která působí na Základní škole Tyršova v Rumburku, ve spolupráci s ostatními metodiky prevence vypracovala koncept celého projektu v rámci dotačního titulu - Prevence rizikového chování v Ústeckém kraji 2013, jenž byl zaměřený na „**Vznik Preventivních týmů v rámci škol**“. Finační dotace byla krajským úřadem přidělena, avšak pokrácena. Vzhledem k tomu, že výše uvedená základní škola úzce spolupracuje s městem a aktivně se účastní komisí prevence kriminality, město Rumburk nakonec podpořilo tuto dobrou myšlenku a „lektorné“ dofinancovalo.

Startujeme preventivní týmy (září 2013)

První pilotní setkání proběhlo druhý zářijový víkend v roce 2013 v penzionu „Máj“ v rekreační oblasti Staré Splavy. Sešli se zde zástupci všech škol z Rumburku - Základní škola Tyršova, Základní škola u Nemocnice, Speciální Základní škola, Základní škola Pastelka s.r.o, Gymnázium, Střední Zdravotnická škola a Obchodní akademie, Střední odborná škola mediální grafiky a polygrafie. Z každé školy se účastnili zástupci, kteří by měli být v budoucnu aktivně zapojeni v preventivním týmu na své škole. Skupiny se skládaly většinou z ředitelů škol, metodiků prevence a výchovných poradců. V první části setkání proběhl seminář ve spolupráci Mgr. Evy Michalinové a Mgr. Zdeňka Staňka. Cílem bylo vzájemné seznámení týmů a prohloubení spolupráce na jednotlivých školách v Rumburku.

Následující den proběhl celodenní seminář na téma práce primárních preventistů na školách, který vedl **lektor Mgr. Václav Schon**. Cílem semináře bylo prohloubit **vztahy mezi jednotlivými školami**, otevřelo se téma - rizikové jevy, preventivní programy na základní, střední a speciální škole. Týmy pedagogů se učily spolupracovat a řešit společně nejenom modelové situace. K lepšímu vzájemnému provázání týmů také zcela určitě přispělo neformální setkání, které následovalo po skončení oficiální části semináře. Ze zpětných vazeb účastníků vyplynula maximální spokojenost a chuť dále pokračovat.

Druhé setkání (září 2014)

V roce 2014 opět ve spolupráci se Základní školou Tyršova v Rumburku byla podána žádost o dotaci na Krajský úřad v rámci dotačního řízení jako v předchozím roce na navazující „výjezdní seminář“. Bohužel preventivní týmy nebyly předmětem podpory a kraj žádost zamítl. Společně jsme tedy oslovili koordinátora pro primární prevenci v rámci Městské Policie Rumburk p. Jiřího Gajdoše, který nám byl v této věci

nápomocný. Město po dalším vyjednávání svolilo a zafinancovalo celý projekt včetně lektora. V zářijovém víkendu jsme se opět setkali se všemi týmy z Rumburských škol. Cílem bylo předat si zkušenosti z praxe, sdělit si jak fungují týmy v rámci škol, jaké události školy řešily apod.

V tomto roce byla oslovena lektorka, psycholožka s dlouholetou praxí **PhDr. Ivana Veltrubská, jejíž seminář byl zaměřen na „Komunikaci s problémovým žákem, problémovým rodičem“**. V dalším bloku se uskutečnila přednáška Mgr. Zdeňka Staňka na téma digitální demence (vliv nových technologií na děti aj.). Pod vedením Mgr. Evy Michalinové týmy relaxovaly a prošly si společně autogenním tréninkem. Na závěr programu se představili studenti ze sdružení „Seberevolta“, jehož náplní je vést děti a mládež ke zdravému životnímu stylu. Ze zpětných vazeb vyplynulo, že vzdělávací víkend byl efektivní a naplnil očekávání. Členové ze všech týmu projeví zájem o pokračování v příštím roce.

Pokračujeme v tradici (září 2015)

Na jaře 2015 jsme opět požádali ve spolupráci ZŠ Tyršova Rumburk o dotace na třetí seminář ve Starých Splavech. Projekt splňoval všechny požadavky a v září 2015 se týmy znovu propojily a dále se vzdělávaly. Připravovanou akci opět dofinancovalo město Rumburk, jelikož by se nepokrylo lektorné.

Seminář zahájil lektor **PhDr. Robert Čapek**, který svými kontroverzními názory zpočátku účastníky překvapoval. Na místě otevřel téma - **Klima třídy versus školní klima**. V průběhu vzdělávací akce si Čapek postupně získal na svou stranu většinu pedagogů. Někteří jeho doporučení praktikují ve školních sborovnách, třídách a považují je za účinné. Lektor předával pedagogům nové informace z moderního způsobu vzdělávání (nové didaktické metody), jeho vliv na třídní klima a celkově na klima školy. Dále se týmy zabývaly tématem odměn a trestů. Přítomní kladně hodnotili také to, že se setkání opět účastnili ředitelé škol, kteří tak získali užitečné „nezkreslené“ informace o práci učitelů v oblasti primární prevence. Členové týmů si vzájemně vyměňovali zkušenosti z praxe a domlouvali se na další spolupráci mezi sebou a školami.

Čtvrté setkání (září 2016)

Další připravovaná akce vznikala podobně jako předchozí. Nechyběla spolupráce města Rumburk, která finančně projekt podpořila. **V září 2016** se uskutečnila ve Starých Splavech v pořadí čtvrtá vzdělávací akce určená pro pedagogy, kteří tvoří preventivní týmy ve školách.

Tentokrát byl pozván **PhDr. David Čáp s tématem Komunikace s rodiči našich žáků**. Tímto tématem byli učitelé osloveni. S „problémovými rodiči“, ale nejenom s nimi komunikují pedagogové na půdě školy velmi často. Tento seminář velmi zapůsobil. Cílem projektu bylo posílení a provázání preventivních týmů. Spolupráce

mezi jednotlivými učiteli je důležitá především při řešení zátěžových či konfliktních situací. Seminář byl zaměřen na jednotnost, asertivitu, zdravé postoje, kompromisy aj. Obecně z témat, které na semináři vyvstaly, vzbudily největší zájem: *Nejčastější příčiny nedorozumění mezi rodiči a učiteli, Proč rodič přichází do školy a co ho zajímá, Jaké informace škola předává rodičům, Podpora a sebepodpora v jednání s rodiči, Jednání s afektovaným, rozčileným, plačícím rodičem, Principy efektivní komunikace s rodičem.*

Ze zpětných vazeb všech zúčastněných vyplynulo, že akce byla opakovaně přínosná pro dobrou praxi. Zhodnocení vzdělávací akce proběhlo dále na poradě školních metodiků prevence, kde své zkušenosti z „výjezdního semináře“ předali metodici prevence ostatním kolegům z oblasti šluknovského výběžku. O výjezdních seminářích byla informována i veřejnost formou článků v Rumburských novinách.

Letošní, již páté setkání (září 2017)

Ve smysluplném projektu se pokračovalo i nadále. Důkazem, že pořádané akce pedagogů pozitivně motivovaly, bylo to, že účastníci přijížděli o víkendech, tedy ve svém volném čase. Vzdělávací semináře jim přinášely zajímavé informace, nové pohledy na řešení daných situací apod.

Lektorem v letošním roce 2017 byl Mgr. Jan Zouhar, který se zaměřil na **rozvíjení komunikačních dovedností u pedagogů**. S tímto lektorem se pedagogové již dříve setkali v rámci mediačního výcviku. Do tohoto projektu se aktivně zapojilo pět škol ze šluknovského výběžku – ZŠ Tyršova Rumburk, ZŠ U Nemocnice, ZŠ Jiříkov, ZŠ Krásná Lípa a Biskupské gymnázium Varnsdorf. Do projektu byli kromě pedagogů zapojeni i žáci škol, kteří mediaci provádějí na školách. Díky tomuto způsobu komunikace se daří řešit mnoho konfliktních situací. Vzdělávací akce byla hodnocena kladně.

Věřím, že i v příštím roce 2018 se podaří v další spolupráci se Základní školou Tyršova, městem Rumburk, případně Krajským úřadem Ústí nad Labem zrealizovat v pořadí šestý výjezdní vzdělávací seminář. Hlavním cílem těchto seminářů je především **podpora** již vzniklých samostatně fungujících preventivních týmů na školách.

Mgr. Eva Michalinová – speciální pedagožka a metodička prevence PPP Rumburk

